

Raadsvoorstel

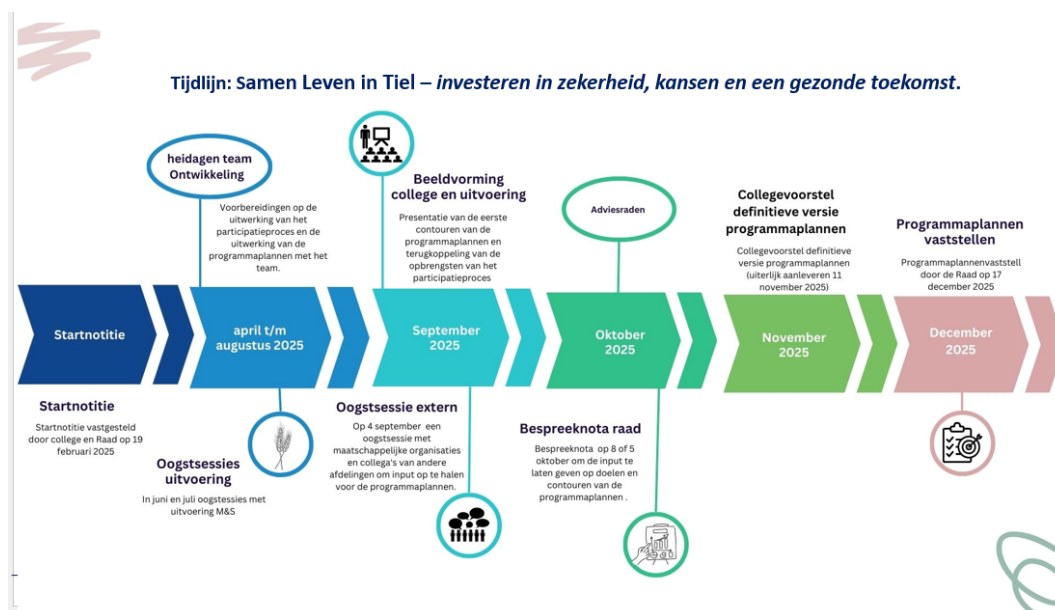
Agendapunt	
Raadsvergadering	17 december 2025
Portefeuillehouder	Carla Kreuk / Dave Verbeek
Begrotingsprogramma	Mens en Samenleving (3)
Onderwerp	Programma 'Samen leven in Tiel – investeren in zekerheid, kansen en een gezonde toekomst'.
Zaak/document nr.	2274734

Besluit om:

1. Het zesjarige programma 'Samen Leven in Tiel – investeren in zekerheid, kansen en een gezonde toekomst' vast te stellen.

Inleiding

In februari 2025 heeft u de startnotitie 'Het Tielse sociaal domein: duurzaam in evenwicht' vastgesteld.¹ Daarmee is het startsein gegeven voor de ontwikkeling van een integrale en toekomstgerichte aanpak van het sociaal domein in Tiel. In oktober is bij u, via een bespreknota, inhoudelijke input opgehaald voor het definitieve programma. Deze input is, samen met de opbrengsten uit het brede participatieproces met inwoners, maatschappelijke partners, adviesraden en de gemeentelijke organisatie, verwerkt in het voorliggende programmaplan. In onderstaande afbeelding wordt het proces dat vanaf het vaststellen van de startnotitie is doorlopen geschetst:

¹ De titel *Het Tielse sociaal domein: duurzaam in evenwicht* was een werktitel. Het daadwerkelijke programma heeft een andere naam gekregen. Zie bijlage 1.

Met het vaststellen van het zesjarige programma *‘Samen Leven in Tiel – investeren in zekerheid, kansen en een gezonde toekomst’* (zie bijlage 2), sluit u de opbouwfase af en start de uitvoeringsfase, waarin via uitvoeringsprogramma’s en monitoring gestuurd wordt op meetbare maatschappelijke effecten voor inwoners.

Beoogd effect

Achterstanden binnen de Tielse samenleving verkleinen en kansen voor inwoners vergroten.

Toekomstvisie Tiel

Het programma draagt bij aan het realiseren van de Toekomstvisie Tiel door gericht te investeren in wijken en groepen waar de uitdagingen het grootst zijn. Door domeinoverstijgende samenwerking ontstaat een sterkere verbinding tussen het sociale en fysieke domein. Dit vergroot de samenhang in de stad en brengt Tiel stap voor stap meer in balans.

Collegeprogramma of programmabegroting

Het programma draagt bij aan de doelen uit het collegeprogramma en de programmabegroting binnen het domein Mens & Samenleving, waaronder:

- Versterken van bestaanszekerheid en kansengelijkheid.
- Investeren in preventie en wijkgericht werken.
- Verbeteren van toegankelijkheid en dienstverlening

Global goals

- SDG 1 – Geen armoede: door inzet op bestaanszekerheid en schuldhulpverlening.
- SDG 3 – Goede gezondheid en welzijn: via preventie, mentale gezondheid en vitale gemeenschappen.
- SDG 4 – Kwaliteitsonderwijs: door inzet op kansengelijkheid en basisvaardigheden.
- SDG 10 – Ongelijkheid verminderen: door ongelijk te investeren waar de nood het hoogst is.
- SDG 11 – Duurzame steden en gemeenschappen: door wijkgericht werken en versterken van de sociale basis.

Argumenten

1.1 Het programma biedt inwoners meer grip op hun leven, vergroot hun kansen en versterkt hun welzijn door een samenhangend en toekomstgericht antwoord te geven op de actuele uitdagingen én lange termijn ambities van de stad.

Het programma verbindt vier programmalijnen — bestaanszekerheid, kansengelijkheid, gezonde en vitale gemeenschappen, en integrale toegang en sterke sociale teams — tot één integrale aanpak die aansluit bij de leefwereld van inwoners. Door domeinoverstijgend te werken en ongelijk te investeren waar de nood het hoogst is, wordt structureel gewerkt aan het verkleinen van achterstanden en het vergroten van kansen voor inwoners. De aanpak is niet alleen reactief, maar zet sterk in op preventie, het versterken van de sociale basis en het vergroten van veerkracht in wijken. Het programma is daarmee niet alleen een

beleidsdocument, maar een strategische koerswijzer voor een sociaal sterker Tiel. Het programma draagt vanuit het sociaal domein bij aan het verder in balans brengen van de stad.

1.2 Het programma vormt het inhoudelijk fundament voor beleid, uitvoering en samenwerking.

Het programma sluit aan op de herijkte Toekomstvisie Tiel en landelijke akkoorden zoals de Hervormingsagenda Jeugd, IZA, GALA en AZWA. Hiermee is het programma stevig verankerd in relevante beleidskaders. Het programma biedt richting aan gemeentelijke inzet en samenwerking met maatschappelijke partners, onderwijs, zorginstellingen en inwoners. Met het programma wordt ingezet op meer samenhang tussen domeinen om versnippering van inzet te voorkomen.

1.3 Het programma is breed gedragen en zorgvuldig tot stand gekomen.

Via een intensief participatieproces met inwoners, maatschappelijke partners, adviesraden, gemeentelijke organisatie en u zijn inzichten en ervaringen opgehaald en verwerkt (zie bijlage 1 van het programma). De participatieopbrengsten bevestigen de urgentie van de opgaven en de noodzaak van een integrale aanpak. De gekozen richting sluit aan bij wat leeft in de stad en versterkt het draagvlak voor uitvoering.

1.4 Het programma draag bij aan andere gemeentelijke ambities zoals excellente dienstverlening en wijkgericht werken.

De aanpak sluit aan bij gemeentelijke ambities om dichterbij inwoners te staan en beter in te spelen op lokale behoeften. De voorgestelde aanpak is gericht op het versterken van de verbinding tussen beleid en praktijk.

1.5 Het programma biedt u concrete handvatten voor sturing, controle en verantwoording.

Door het benoemen van duidelijke doelen, subdoelen en indicatoren (zie bijlage 3 van het programma), gekoppeld aan jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en monitoring, ontstaat grip op voortgang en effectiviteit. Zo kan u uw kaderstellende, controlerende en faciliterende rol beter vervullen.

1.6 Door de visie op het sociaal domein te vervlechten met de Toekomstvisie Tiel en gelijktijdig met het programma aan u voor te leggen, ontstaat een samenhangende en strategisch afgestemde koers voor het gemeentelijk beleid.

In de startnotitie is aangekondigd dat er een aparte visie voor het sociaal domein zou komen. Er is echter bewust gekozen om deze visie op te nemen in de Toekomstvisie Tiel, zodat de opgaven in het sociaal domein in samenhang met bredere maatschappelijke ontwikkelingen worden benaderd. Dit versterkt de integraliteit en strategische koers van het gemeentelijk beleid. Ook is de planning aangepast: het programma wordt nu in december, gelijktijdig met de Toekomstvisie, aan de raad voorgelegd. Deze wijziging is doorgevoerd om de inhoudelijke samenhang tussen visie en uitvoering te versterken.

Kantttekeningen

1.1 *De uitwerking van de programmalijn 'Integrale toegang en sterke sociale teams' volgt pas later.*

De programmalijn 'Integrale toegang en sterke sociale teams' is op dit moment nog niet volledig uitgewerkt, omdat de landelijke kaders — zoals het convenant *Sterke Sociale Teams* — nog in ontwikkeling zijn. Deze programmalijn raakt direct aan de inrichting van de gemeentelijke organisatie en vraagt om zorgvuldige afstemming. Op basis van de informatie die al wel beschikbaar is bereiden we ons hier wel al inhoudelijk op voor. Zodra de landelijke kaders definitief zijn, wordt deze programmalijn verder uitgewerkt en separaat ter besluitvorming aan u voorgelegd.

1.2 *Monitoring en effectmeting zijn complex en deels afhankelijk van externe factoren.*

Hoewel het programma werkt met doelen, subdoelen en indicatoren, is het meten van maatschappelijke effecten in het sociaal domein complex. De invloed van externe factoren — zoals landelijke wetgeving, economische ontwikkelingen en de meervoudige en verweven problematiek van inwoners — is groot. Resultaten zijn vaak niet direct zichtbaar en vragen om een lange adem. Daarom is het belangrijk om realistische verwachtingen te hanteren: niet alle effecten zullen binnen een periode van vier jaar volledig zichtbaar of meetbaar zijn. Monitoring is vooral bedoeld om te leren, bij te sturen en stap voor stap vooruitgang te boeken.

1.3 *Er is een beperkte invloed van de gemeente op externe factoren.*

Hoewel het programma een stevige lokale basis biedt, is de gemeente op onderdelen afhankelijk van besluitvorming en regelgeving vanuit hogere overheden (zoals het Rijk en de provincie) én van de inzet van externe partners zoals zorgverzekeraars, woningcorporaties en onderwijsinstellingen. Dit betekent dat de gemeente wel regie heeft maar niet altijd sturingsmacht. Goede samenwerking en afstemming zijn daarom cruciaal om de beoogde maatschappelijke effecten te kunnen realiseren.

Aanpak / uitvoering

Met het vaststellen van het programma start de uitvoeringsfase. In deze fase wordt eerst een nulmeting uitgevoerd op basis van de indicatoren uit de doelenbomen, waarmee de huidige situatie in kaart wordt gebracht. Op basis daarvan worden per programmalijn SMART-doelen geformuleerd, die richting geven aan de jtweejaarlijkse uitvoeringsprogramma's. Deze uitvoeringsprogramma's bevatten concrete acties, meetbare targets, inzicht in kosten en afspraken met partners. Deze uitvoeringsplannen worden vastgesteld door het college.

Tijdens de uitvoeringsfase wordt de raad actief betrokken via:

- Jaarlijkse rapportages en monitors;
- Beschikbaarheid van relevante data via dashboards;
- Participatie in evaluatiemomenten en bijstelling van koers..

Ook wordt gestart met de uitwerking van de vierde programmalijn: Integrale toegang en sterke sociale teams. Deze lijn wordt verder uitgewerkt zodra de landelijke kaders, zoals het convenant *Sterke Sociale Teams*, definitief zijn vastgesteld. U ontvangt hierover op een later moment een separaat voorstel.

Communicatie en participatie

Gedurende de programmaperiode trekken we actief en structureel op met maatschappelijke partners, adviesraden en de gemeentelijke organisatie. Dit doen we om het draagvlak te versterken en de verbinding tussen beleid en praktijk te waarborgen. Door samen te werken aan communicatie, uitvoering en monitoring zorgen we ervoor dat het programma blijft aansluiten bij de leefwereld van inwoners en dat signalen uit de praktijk tijdig worden meegenomen in de verdere ontwikkeling.

Financiën

Het uitgangspunt is dat het programma wordt gerealiseerd binnen bestaande middelen uit het programma Mens & Samenleving in de begroting. Tegelijkertijd houden we er rekening mee dat het realiseren van alle ambities mogelijk om aanvullende financiering vraagt. Of, en in welke mate, extra middelen nodig zijn, is op dit moment nog niet te bepalen. Als aanvullende inzet noodzakelijk blijkt, wordt dit ingebracht via de Perspectiefnota of opgenomen in de programmabegroting. Zo blijft de financiële afweging transparant en bestuurlijk goed geborgd.

Daarnaast wordt actief gezocht naar externe financieringsbronnen, zoals specifieke uitkeringen van het Rijk en subsidies. Bij inzet van incidentele middelen wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan structurele borging, zodat duurzame impact mogelijk blijft.

Bijlage(n)

1. Startnotitie
2. Programma Samen Leven in Tiel – *investeren in zekerheid, kansen en een gezonde toekomst.*

Burgemeester en wethouders van Tiel,
de secretaris, de burgemeester,

Advies commissie(s) d.d.:

Tiel, d.d.
de commissiegriffier,

Beslissing raad d.d.:
de griffier,

Meer informatie:

Team:	Ontwikkeling
-------	--------------